

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТҰҢҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІ - ЕЛБАСЫНЫҢ ҚОРЫ

«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ – 2017»

студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ – 2017»

PROCEEDINGS

of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2017»

14th April 2017, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**«Ғылым және білім - 2017»
студенттер мен жас ғалымдардың
XII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2017»**

**PROCEEDINGS
of the XII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2017»**

2017 жыл 14 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2017» студенттер мен жас ғалымдардың XII Халықаралық ғылыми конференциясы = The XII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2017» = XII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2017». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2017. – 7466 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-827-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-827-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2017

сөздердің салмақтарының қосындысына тең.

Жекелей мәтіндегі жағымды және жағымсыз сөздердің мәнін анықтау жоғарыдағы формулалармен жүзеге асады. Енді, мәтіннің тональностын анықтау үшін салыстыру әдісін қолданамыз. Анықталған жағымды және жағымсыз мәндерді салыстырып, қайсысының сандық мәні үлкен болса, сол мәтіннің тональсты болып табылады. Салыстыру нәтиженсінде:

1) Егер $P > N$ болса, онда мәтін жағымды болып табылады.

2) Егер $N > P$ болса, онда мәтін жағымсыз болып табылады.

Қорыта келе, қазақ тіліндегі мәтінді сентимент талдаудың сөздіктер негізіндегі, оқытушымен үйрету әдістерін қолдану арқылы әлеуметтік желі қолданушыларының ойын бағалауды жүргізе алатындығымызды көреміз. Алдағы уақытта қазақ тіліндегі басқа сөз таптарының ерекшеліктерін ереже ретінде қосып, талдаудың сапасын жоғарылату жоспарлануда.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Introduction to Sentiment Analysis, <http://www.lct-master.org/files/MullenSentimentCourseSlides.pdf>
2. Александр Прохоров, Александр Керимов, Сентимент-анализ и продвижение в социальных медиа <http://compress.ru/article.aspx?id=23115>
3. Александр Уланов, Обработка текстов на естественном языке (Лекция 10. Анализ мнений) https://compscicenter.ru/media/slides/nlp_2014_spring/2014_04_28_nlp_2014_spring.pdf
4. Yelena Aleksandrovna Mejova, SENTIMENT ANALYSIS WITHIN AND ACROSS SOCIAL MEDIA STREAMS, <http://ir.uiowa.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3090&context=etd>
5. М. В. Клековкина, Е. В. Котельников, Метод автоматической классификации текстов по тональности, основанный на словаре эмоциональной лексики, <http://ceur-ws.org/Vol-934/paper15.pdf>
6. Анализ тональности текста, <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
7. Hu and Liu, A list of positive and negative opinion words or sentiment words for English, <http://www.cs.uic.edu/~liub/FBS/sentiment-analysis.html#lexicon>
8. Стеммер Портера для русского языка <http://www.algorithmist.ru/2010/12/porter-stemmer-russian.html>
9. Стеммер, http://www.solarix.ru/for_developers/api/stemmer.shtml
10. Mavljutov R. R., Ostapuk N. A., Using basic syntactic relations for sentiment analysis, <http://www.dialog21.ru/digests/dialog2013/materials/pdf/MavljutovRR.pdf>

УДК 004.658.6

АҚПАРАТТЫҚ РЕСУРСТАРДЫ ҚҰРУДА INTERNET/ИНТРАНЕТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Махаматиллаева А.

Студент, ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан
Научный руководитель, к.т.н, доцент - К.Сагиндыков

Соңғы жылдары ақпараттық ресурстарды жасау мен әр түрлі бағыттағы ақпараттық жүйелерді құруда Интранет технологияларын қолдану мынадай себептер бойынша жаһандық ақпараттық кеңістікте басым болып отыр:

Қажетті ақпаратты іздеу жүйелерінде пайдаланушы үшін жеткілікті қарапайымдылықты ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Клиенттің жұмыс орнына техникалық жағынан да, бағдарламалық қамтама жағынан да ең төменгі талаптарды қояды (клиент стандартты бағдарламалық қамтамасыз етумен жұмыс істейді және тек WWW көрерменнің- соңғы версиялы браузерлердің бірінің жұмысын

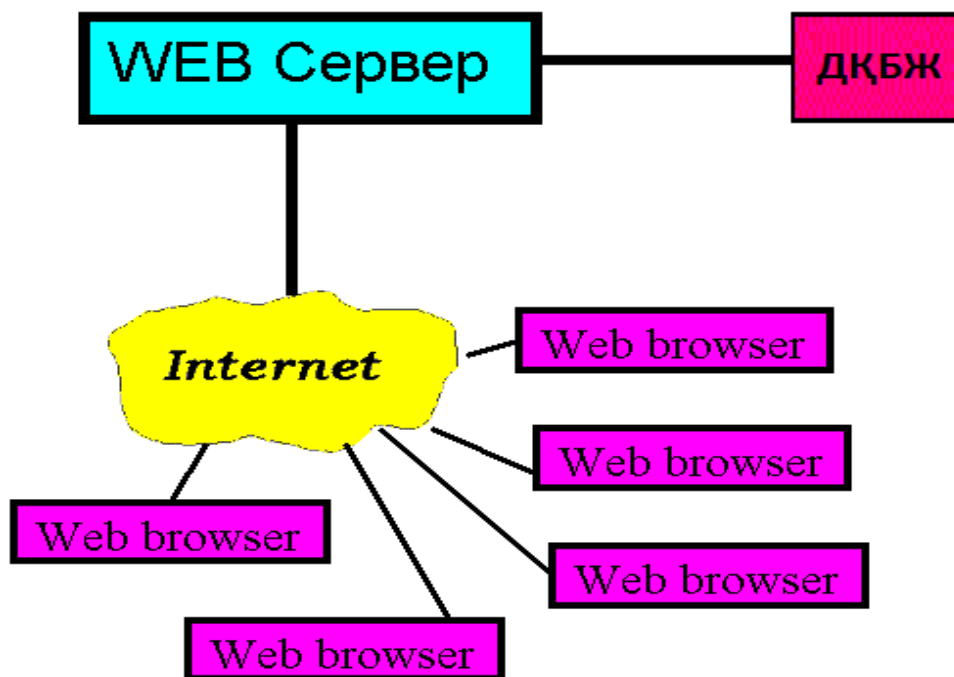
қолдау талап етіледі).

Үлестірілген сақтау жүйесі және сақтаудың бірнеше тәсілдерін қолдайды.

Әр түрлі деректердің шексіз көлемімен жұмыс істеуді қолдайды (мәтін, графика, суреттер, дыбыс, бейне, векторлық карталар, және т.б.).

Администраторлық ақпараттық жүйелерді басқарудың бір орыннан басқарылатын қарапайым технологиясын ұсынады.

Мәліметтерді өзгерту және толықтыруды қашықтан ұйымдастыру әдістерін қолдайды.

Сурет 1. Интернет арқылы деректер қорының байланысы

Ақпараттық жүйелерде Internet технологияны қолданудың негізі WWW Internet арқылы ақпаратқа қол жетімділікті ұйымдастыру. Internet технология көруші (браузер) арқылы деректер қорында сақталған мәліметті өзекті ету мен оперативті басқаруға мүмкіндік береді (Сурет 1).

Internet технологияның ақпараттық ресурстарды жасау мен ақпараттық жүйелерді құрудағы негізгі қағидасы желінің түрлі бөліктерінде орналасқан бірнеше серверлер арасында және серверлер мен клиенттер (соңғы пайдаланушыны жұмыс істейтін компьютер) арасындағы ресурстарды бөлу болып табылады.

Осы қағидатты іске асыру HTTP-SQL (WWW-сервермен деректер базасына SQL сұраулар құру) немесе API (сервер жағында динамикалық қосымшаларды ұйымдастыру) немесе ақпарат алу және өңдеу үшін деректер базасын немесе басқа ақпарат көздеріне сұратулар жасау үшін пайдаланушы интерфейсі Java-ны (JDBC - клиент жағында динамикалық қосымшаларды ұйымдастыру) қолдануға негізделген.

Клиент жағында сұратуларға және мәліметтердің қойылымына толық бірыңғай жауап алуға, сондай-ақ ақпараттық жүйеден аналитикалық деректер мен қолхат алуға болады. Сонымен қатар оларды бір стандартқа келтіру мен біріздендіруге артықша қаражат жұмсамай, қолда бар дерекқордың желілік режимін пайдалануға мүмкіндік береді. Мұнда негізгі қаражат деректер базасының тиісті сипаттамасын беру және HTTP-SQL сұратулар интерфейсі немесе деректер қоры әр түрлі машинада бір-бірінен еркін қашықтықта орналасуы мүмкін деректер базасындағы транзакцияны өңдеу сервері үшін жұмсалады. Бұл технология қашықтағы деректерді енгізу және өзгерту, соның ішінде ақпараттық жүйеге тән

барлық проблемаларды шешуге мүмкіндік береді.

HTTP-SQL интерфейс бағдарламалық қамтамасы MS Windows NT жүйелер үшін, сондай-ақ коммерциялық емес UNIX платформалар үшін де тегін болып табылады. ДҚБЖ-ны қолда бар немесе желілік ресурстардан пайдалануға болады (мысалы, Informix, Oracle, MS SQL).

Клиент-сервер Интернет технологиясы негізінде салынған кез келген ақпараттық жүйе мына сервер компоненттерін қамтуы тиіс:

- ақпараттық жүйеге қатынау құқықтарын басқаруға арналған Шлюз сервер;
- WWW-сервер;
- деректер қорының сервері;
- қосымшалар сервері және(немесе) транзакцияларды өңдеу сервері.

WWW серверімен деректер қорының қатынасы екі тәсілмен ұйымдастырылуы мүмкін:

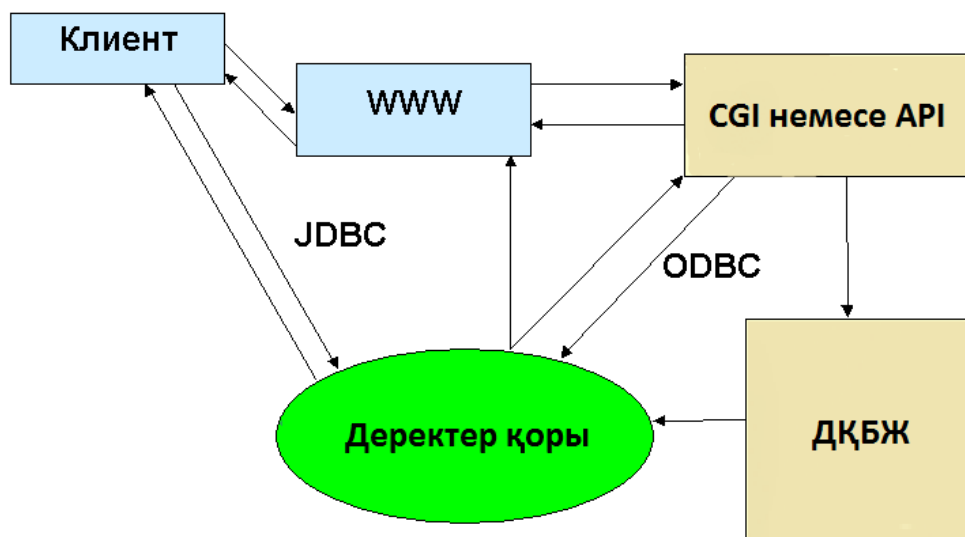
- Транзакция сервері арқылы (Сурет 2).
- WWW серверінің API интерфейсі немесе қосымшалар сервері арқылы. (Сурет 3-4)

Коммерциялық сервер транзакцияларын пайдалану стандартты интерфейсін қолдайды, ал API қосымшаларын қолдану қосымшаны әзірлеушіге толық еркіндік береді.

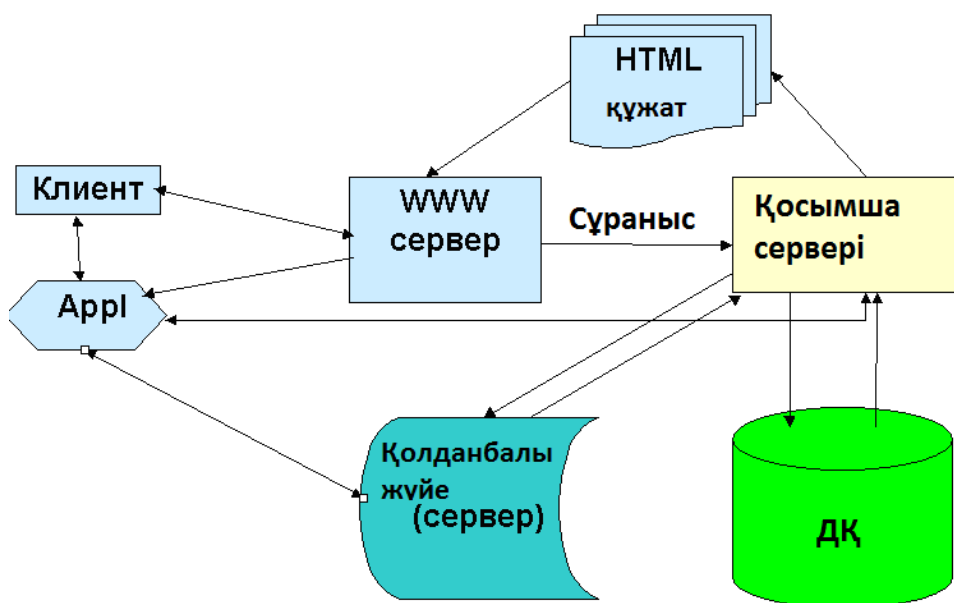
Сурет 2. ДҚ мен транзакция серверінің арақатынасы

Келесі суретте (Сурет 3.) ДҚ-на қатынауға мүмкіндігі бар стандартты құралдарға және серверде белсенді программалардың қолданылуына негізделген ақпараттық жүйенің схемасын құрастыру стандарты көрсетілген, мысалы, сервер жағынан ДҚ-на қатынау интерфейсі Windows-NT ODBC және клиент жағынан ДҚ-на қатынау интерфейсі JDBC Java.

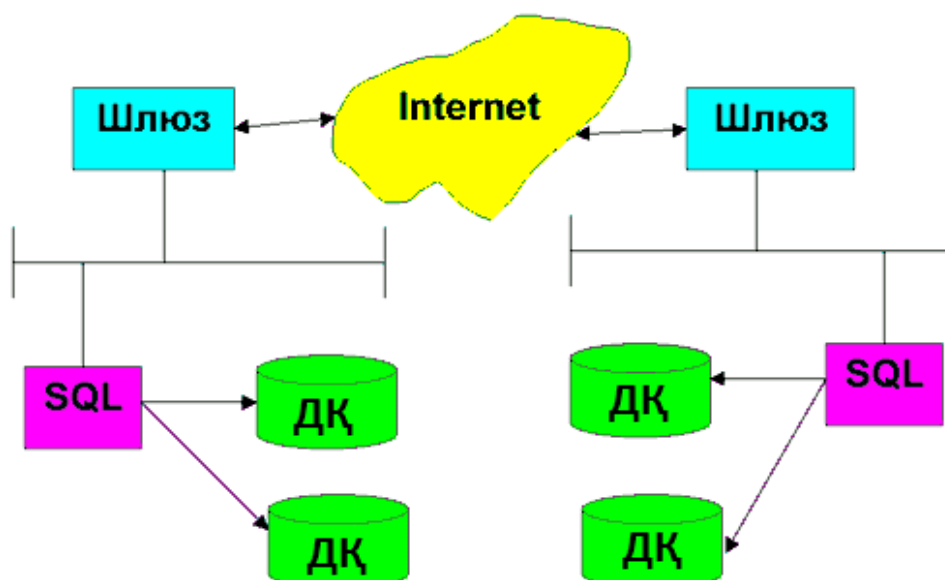
Сурет 3. WWW сервердің API интерфейсінің қолданылуы

Келесі суретте сервер қосымшасында қолданылатын ақпараттық жүйенің сызбасы келтірілген:

Сурет . WWW сервердің API интерфейсі және қосымша серверін пайдалану.

Деректер қорының түрлі локальді желілердегі әр түрлі машиналарда орналасуы жағдайында қатынау құқығын қамтамасыз ету үшін міндетті түрде қолдану шлюздері бар сенім қорын құру керек (Сурет 3.).

Сурет . Делдал машина (шлюз) арқылы сенім ДҚ жұмысын ұйымдастыру.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Ю.И. Шокин, А.М. Федотов Информационные технологии. Internet// Вычислительные технологии Том 2, N 3, 2007.
2. M. Tamer Ozsu, Patrick Valduriez. Distributed and parallel database systems. //Открытые системы. # 4/2006.
3. Date C.J. 2007. What is distributed database? InfoDB, 2:7
4. В.А. Гладцын, К.В. Кринкин, В.В. Яновский. Сервис-ориентированная архитектура, стандарты, алгоритмы, протоколы. —СПб.: Издательство СПбГЭТУ "ЛЭТИ", 2016;

УДК 621.833.16

ПРОЕКТИРОВАНИЕ ПРИВОДОВ МАШИН С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ФУНКЦИОНАЛЬНЫХ СЕМАНТИЧЕСКИХ СЕТЕЙ

Миронова Марина Николаевна

MarinaMN16@mail.ru

Старший преподаватель кафедры «Технология машиностроения»

Белорусско-Российского университета, Могилев, Беларусь

Научный руководитель – докт. техн. наук, доц. В.М. Пашкевич

Повышение качества и эксплуатационных характеристик машин часто связано с повышением жесткости, виброустойчивости, износостойкости их отдельных деталей и узлов, что приводит к повышенным массогабаритным характеристикам конструкции в целом.

В то же время последовательное снижение массогабаритных показателей отдельных деталей с целью оптимизации массогабаритных показателей конструкции, как правило, малоэффективно, т. к. при этом не в полной мере учитываются функциональные взаимосвязи между параметрами конструкции и общие требования к ее эксплуатационным показателям. Это объясняется отчасти тем, что расчет и проектирование механизмов базируется на использовании значительного количества математических выражений и ограничений сложного вида, связанных между собой функциональными зависимостями. Учет таких связей позволил бы построить вычислительные алгоритмы, учитывающие общие требования к конструкции, и обеспечить минимальные массогабаритные показатели при сохранении